

**VARBERGS
KOMMUN**

Bilaga 1
2019-12-20

Målgruppens behov och utmaningar

Överenskommelsens målgrupp består av:

- Alla unga i åldern 16 till 24 år som varken arbetar eller studerar och behöver fullfölja en gymnasieutbildning, eller som är undersysselsatta.
- Nyanlända upp till 36 månader efter det första uppehållstillståndet.

I denna bilaga beskrivs vilka behov och utmaningar som finns inom målgruppen.

Unga i åldern 16-24 år som varken arbetar eller studerar och behöver fullfölja en gymnasieutbildning, eller som är undersysselsatta

I Varberg har vi en låg ungdomsarbetslöshet jämfört med länet och med riket. Under de senaste åren har också det totala antalet ungdomar i åldern 16-24 år minskat vilket gör att antalet ungdomar som varken arbetar eller studerar är relativt få.

Inom målgruppen unga finns elever på gymnasieskolan som saknar behörighet för nationella program och därmed har behov av individuellt planerade studieplaner. I gruppen unga finns också individer som avbrutit eller inte påbörjat studier och som faller inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret (KAA).

Flera parter ser en ökning av andelen ungdomar med neuropsykiatriska funktionsvariationer som har ett större behov av stöd och anpassning i såväl studiesituation som i arbetslivet.

Det finns en andel av målgruppen som har missbruksproblematik, vilket gör att de inte klarar av studier eller arbete. Arbetet med att försöka hjälpa dessa individer till våra gemensamma insatser innebär också en utmaning.

Andelen inskrivna ungdomar på Arbetsförmedlingen som står längre ifrån arbetsmarknaden av olika anledningar har ökat. En faktor som påverkar till stor del är utbildningsnivån, och även bland de unga med ekonomiskt bistånd har många en låg utbildningsnivå (många saknar gymnasieutbildning).

Flera ungdomar har tillfälliga boendelösningar och/eller annan social problematik i hemmet vilket kan påverka deras möjligheter att fokusera på arbete/studier och tillgodogöra sig stödinsatser.

För nyanlända unga i åldern 16-24 år finns också särskilda utmaningar. Det finns en stor variation gällande vilka förutsättningar och erfarenheter personerna har. Från kvotflyktingar som inte har någon utbildningsbakgrund till personer som kommit som ensamkommande och bott flera år med HVB-placering. Att börja på gymnasiet utan någon egen skolbakgrund och där föräldrarna inte heller studerat och inte kan läsa och skriva innebär en stor utmaning. Föräldrarna har inte förutsättningar att stötta sina barn fullt ut i

Fell! Hittar inte referenskälla.

skolarbetet och/eller inför kommande yrkesval. Vi möter även unga som kommit som ensamkommande och vars föräldrar och syskon flyttat hit, de bär ofta ett stort ansvar för att övriga i familjen ska etablera sig och hitta rätt i kommunen.

En utmaning vi ser är målgruppen unga med aktivitetsersättning där det behövs insatser för att stödja dem mot arbete/studier för att förhindra övergång i sjukersättning när aktivitetsersättningen upphör.

Nyanlända upp till 36 månader efter det första uppehållstillståndet

Antalet inskrivna i etableringsplan/program på Arbetsförmedlingen minskar över tid. Anvisningstalet av nyanlända till kommunen är 98 personer för 2019. Av dessa beräknas cirka hälften vara i arbetsför ålder och tillhöra målgruppen för etableringsuppdraget. Utöver detta tillkommer anhöriginvandring samt egenbosatta som flyttar in i kommunen. Tidigare år har relativt få individer behövt söka ekonomiskt bistånd efter etableringen men vi ser en ökning inom denna grupp.

Andelen nyanlända personer med kort eller ingen studiebakgrund ökar. Av 270 antal inskrivna saknar 12% formell utbildning, 30% förgymnasial utbildning kortare än 9 år och 17% har förgymnasial utbildning 9 år eller längre (statistik från mars 2019). Detta innebär också att andelen personer som omfattas av utbildningsplikten inom etableringsprogrammet ökar.

Med kort utbildningsbakgrund följer också ofta en större svårighet att ta till sig det svenska språket vilket också kan innebära att man har svårt att ta till sig skriftlig information och kan ha svårt att passa tider och hitta till rätt plats. Många kan inte engelska vilket också bidrar till ett ökat behov av tolkning och personliga möten.

En betydligt lägre andel bland deltagare som har etableringsplan eller deltar i etableringsprogrammet har en registrerad funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga jämfört med övriga inskrivna arbetssökande på Arbetsförmedlingen. Detta kan innebära risk för att det finns dold ohälsa och vi ser en utmaning i att upptäcka detta i ett så tidigt skede som möjligt.

För att själv kunna driva sin egen process och planering ställer samhället, arbetslivet och myndigheter krav på den enskildes kunskaper inom digitalisering och vardagsekonomi. Det är en stor utmaning för många att hantera sin ekonomi och känna sig trygga med hur man använder sina pengar. För många är det första gången man har ett bankkonto och ska använda bankkort. Det finns ett behov att få stöd i att använda digitala verktyg och att lära sig om vardagsekonomi.

Andelen kvinnor som går till arbete/studier inom 90 dagar efter etableringsuppdraget är avsevärt lägre än männen (Ackumulerat resultat senaste 12 månader april-18 – april-19; män 59,3% kvinnor 38,6%). Några orsaker kan vara att det har varit ett ökat inflöde av kvinnor som står till arbetsmarknadens förfogande. Nyanlända kvinnor har ofta också en kortare arbetslivserfarenhet och förväntas många gånger ta ett större ansvar för hem och familj. Här finns en utmaning i att särskilt främja nyanlända kvinnors etablering på arbetsmarknaden.

Fel! Hittar inte referensälla.

För anvisade klarar kommunen bosättningen men är beroende av tillfälliga bostäder. Detta innebär en osäker tillvaro och de flesta är missnöjda med sin bostadssituation. Bostäder i områden med begränsad kollektivtrafik innebär ett hinder för att skaffa och bibehålla ett arbete.

För vissa nyanlända kan det ta tid innan man har möjlighet att delta i etableringsprogrammet, t.ex. på grund av föräldraledighet eller i väntan på personnummer. Vi ser ett behov av insatser under denna tidsperiod, framförallt för att få sociala nätverk och kunna orientera sig i samhället.

